

Sygn. akt VIII U 2404/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2018 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – SO Zofia Kubalska

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2018 roku w Lublinie

sprawy J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 2 października 2017 roku znak(...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala J. M. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 60472,06 zł (sześćdziesiąt tysięcy czterysta siedemdziesiąt dwa złote sześć groszy), wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 57,43% (pięćdziesiąt siedem czterdzieści trzy procent) przyjmując do ich obliczenia wynagrodzenia za okres zatrudnienia w Zakładach (...) (...) w P. za okres od 21 września 1974 roku do 31 grudnia 1978 roku.

Sygn. akt VIII U 2404/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 2 października 2017 roku ponownie ustalił J. M. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do ustalenia jego wartości organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 505,63 złotych. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, to jest od 1 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1989 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 41,48%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 41,48% przez kwotę 1220,89 złotych i wyniosła ona 505,43 złotych. Organ rentowy przyjął łącznie 13 lat, 2 miesiące, 9 dni okresów składkowych. Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniósł 53 504,00 złotych. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresów od 7 maja 1972 roku do 6 czerwca 1972 roku, gdyż w tym czasie wnioskodawca nie świadczył pracy, po zakończeniu odbywania zasadniczej służby wojskowej. Wskazano w niej także, że kapitał początkowy może ulec przeliczeniu po nadesłaniu zaświadczenia potwierdzającego wysokość wynagrodzenia za okresy pracy od 10 października 1969 roku do 17 maja 1970 roku, od 7 czerwca 1972 roku do 7 lipca 1973 roku, od 1 września 1973 roku do 13 lipca 1974 roku i od 21 września 1974 roku do 31 grudnia 1978 roku. Do tego czasu organ rentowy przyjął wynagrodzenie minimalne (decyzja (...) akt (...)).

Odwołanie od powyższej decyzji złożył J. M. który wywodził, że nie zgadza się z wysokością ustalonego kapitału początkowego. Wskazał, że organ rentowy nie przyjął faktycznie uzyskiwanego wynagrodzenia, które wynikało ze

świadczeń z lat 1974-1978. Załączył angaże, w których uwidocznione zostało wynagrodzenie w stawkach godzinowych i premie (odwołanie k. 4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wnosił o jego oddalenie (odpowiedź na odwołanie k. 4 a.s.).

W toku postępowania strony popierały stanowiska prezentowane w sprawie. W ostatecznie sprecyzowanym żądaniu wnioskodawca popierał odwołanie i wnosił o ustalenie wysokości kapitału początkowego zgodnie z pismem organu rentowego, sporządzonym w toku postępowania w dniu 26 czerwca 2018 roku (k. 24 a.s.). Pełnomocnik organu rentowego wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. urodził się w dniu (...). W związku ze złożonym wnioskiem o emeryturę, po weryfikacji przedłożonych dokumentów, organ rentowy wydał w dniu 2 października 2017 roku zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję, w której ponownie ustalił J. M. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku (k. 10-11 akt (...)).

Nie jest kwestionowane w sprawie, że J. M. był zatrudniony w Zakładach (...) (...)w P. w okresie od 21 września 1974 roku do 31 grudnia 1978 roku. Ostatnio otrzymywał wynagrodzenie według IX kategorii, to jest 4 680 złotych miesięcznie, 20% premii, 5% dodatku za staż pracy, 10% dodatku za godziny faktycznie przepracowane na drugiej zmianie, deputat węglowy w wysokości 55 złotych miesięcznie, dodatek do płac wysokości 350 złotych (świadczenie pracy k. 13 a.e.).

Wnioskodawca został zatrudniony we wskazanych zakładach z dniem 21 września 1974 roku na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku mechanika maszyn szyjących i urządzeń (akta osobowe, w tym: angaż z dnia 17 września 1974 roku).

Obowiązki wynikające z zatrudnienia ubezpieczony wykonywał na wydziałach produkcji szwalniczej, w pełnym wymiarze czasu pracy.

W powyższym okresie otrzymywał wynagrodzenie ustalone w oparciu o stawkę godzinową plus premie. Od dnia 21 września 1974 roku do 30 września 1975 roku odwołujący otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 10 złotych netto za godzinę, od dnia 1 października 1975 roku do dnia 31 grudnia 1975 roku w wysokości 11 złotych netto za godzinę, od dnia 1 maja 1976 roku do dnia 31 maja 1976 roku w wysokości 13 złotych za godzinę, od dnia 1 czerwca 1976 roku do 31 grudnia 1977 roku w wysokości 14,50 złotych za godzinę, od dnia 1 stycznia 1978 roku do dnia 31 grudnia 1978 roku do w wysokości 16,50 złotych za godzinę. W okresie od dnia 1 sierpnia 1977 roku do dnia 30 września 1977 roku odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową (akta osobowe, w tym: angaże z dnia 17 września 1974 roku, angaż z dnia 1 października 1975 roku, z dnia 12 lutego 1976 roku, z dnia 26 maja 1976 roku, z dnia 19 czerwca 1976 roku, z dnia 20 lutego 1978 roku, zaświadczenie z dnia 20 września 1977 roku).

Po uwzględnieniu powyższych wynagrodzeń, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 57,43% z 10 kolejnych lat kalendarzowych z okresu od dnia 1 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1981 roku. Kapitał początkowy wyniósł 60 472,06 złotych (pismo k. 24 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o zachowaną dokumentację kadrowo-płacową wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) (...)w P. obejmującą świadectwo pracy, angaże, zaświadczenia, nadto w oparciu o hipotetyczne wyliczenie wysokości wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego dokonanego przez organ rentowy. Zgromadzonym w toku postępowania dowodowym dokumentom i korelującym z nimi wyjaśnieniom wnioskodawcy Sąd przyznał w pełni walor wiarygodności uznając, że stanowią one podstawę ustaleń faktycznych w przedmiotowej sprawie. Ich prawdziwość i rzetelność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, zaś Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu.

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje:

Na wstępie rozważań wskazać należy, iż zgodnie z przepisem art. 173 ust 3 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2018, poz. 1280 ze zm.), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.

W myśl art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Zgodnie z ust. 2 przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6, 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5, 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, czyli w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Według art. 15 ustawy emerytalnej podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę. Podstawa wymiaru może również zostać ustalona z 20 lat z całego okresu zatrudnienia przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku.

W przedmiotowej sprawie, spór pomiędzy stronami sprowadzał się do ustalenia wysokości wynagrodzenia odwołującego, który pozostawał w zatrudnieniu w Zakładach (...) Oddziale w P.. Powyższe wynagrodzenie w sposób bezpośredni przekładało się na wartość kapitału początkowego.

Wskazać należy, iż z treści art. 473 § 1 k.p.c., a także przepisów dotyczących zasad postępowania dowodowego obowiązujących w procesie cywilnym, wynika, że sąd ubezpieczeń społecznych, dokonujący kontroli decyzji ustalającej wysokość emerytury (kapitału początkowego), może ustalać wysokość wynagrodzenia otrzymywanego przez pracownika w przeszłości w oparciu o wszelkie środki dowodowe (bez ograniczeń właściwych postępowaniu przed organem rentowym) (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAPiUS 1996 Nr 16, poz. 239, z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998 Nr 11, poz. 342, z dnia 26 stycznia 2012 roku, I UK 218/11, LEX nr 1162650). W razie braku dokumentacji płacowej ubezpieczony - w celu wykazania podstawy wymiaru emerytury - może udowadniać wysokość swoich zarobków w oparciu o jakiegokolwiek inne środki dowodowe (np. zeznania świadków, opinie biegłych, dokumentację zastępczą, w tym dokumenty dotyczące wynagrodzenia osób zatrudnionych w podobnych okolicznościach). Ważne jest jedynie to, czy przedłożone sądowi dowody okażą się obiektywnie przekonujące (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2014 roku, I UK 322/13, LEX nr 1444596).

Stosownie do dyspozycji § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja niewątpliwie wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, iż zarówno okres zatrudnienia jak i wysokość uzyskiwanego uposażenia nie może być wykazana w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków (wyrok Sądu Najwyższego z 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998/11/342).

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż wnioskodawca uzyskiwał w okresie od dnia 21 września 1974 roku do 30 września 1975 roku wynagrodzenie w stawce godzinowej w wysokości 10 złotych netto za godzinę, od dnia 1 października 1975 roku do dnia 31 grudnia 1975 roku w wysokości 11 złotych netto za godzinę, od dnia 1 maja 1976 roku do dnia 31 maja 1976 roku w wysokości 13 złotych za godzinę, od dnia 1 czerwca 1976 roku do 31 grudnia 1977 roku w wysokości 14,50 złotych za godzinę, od dnia 1 stycznia 1978 roku do dnia 31 grudnia 1978 roku do w wysokości 16,50 złotych za godzinę.

Po uwzględnieniu kwot powyższych wynagrodzeń, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z 10 kolejnych lat kalendarzowych z okresu od dnia 1 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1981 roku wyniósł 57,43%. Kapitał początkowy wyniósł 60 472,06 złotych.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca, w sposób nie budzący wątpliwości udowodnił wysokość zarobków, co wprost wynikało z treści angaży znajdujących się w aktach osobowych. Istniały tym samym podstawy do uwzględnienia odwołania i zmiany decyzji w sposób oznaczony w wyroku.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji orzeczenia.